

Lausunto

13.09.2021

Asia: VN/13480/2020

Uutta Bryssel Ila –asetusta täydentävä kansallinen sääntely

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala esittää lausuntonaan seuraavaa oikeusministeriön työryhmän uuden Bryssel Ila -asetuksen edellyttämää kansallista sääntelyä koskevasta mietinnöstä.

YLEISIÄ KOMMENTTEJA

Lähtökohtaisesti Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimiala pitää muutosehdotuksia perusteltuina huomioituna kuitenkin jäljempänä esitetyt huomiot.

Täytäntöönpanomenettelyn osalta toimiala pitää asianmukaisena, että toisessa jäsenvaltiossa lapsen palauttamisesta annettu päätös pantaisiin täytäntöön samalla tavoin kuin lapsen huollosta annettu päätös. On lapsen edun mukaista, että prosessi on mahdollisimman selkeä eikä pitkity.

Toimiala pitää perusteltuna ja lapsen etua suojaavana ehdotuksena, että Suomi ei ilmoittaisi poikkeuksia hyväksymismenettelyyn eikä pyyntöasiakirjojen käännoöksissä hyväksytyihin kieliin Bryssel Ila -asetuksen tarkoittamissa vanhempainvastuuta koskevissa asioissa

Rajat ylittävissä vanhempainvastuuta koskevissa asioissa Helsingin kaupungille on muodostunut toimivaa viranomaisyhteistyötä esimerkiksi Viron ja Ruotsin kanssa. Lapsen edun kannalta voisi muissakin kuin kiiretilanteissa olla perusteltua ottaa suoraan yhteyttä kyseisen maan paikalliseen toimivaltaiseen viranomaiseen keskusviranomaisen sijasta.

Tältä osin olisi perusteltua täsmentää esitystä.

SÄÄNNÖSKOHTAISET HUOMIOT

Soveltamislain 5 §

Pykälän 2 momentin mukaan toisessa jäsenvaltiossa annettu ratkaisu luvattomasti poisviedyn tai palauttamatta jätetyn lapsen palauttamisesta pannaan täytäntöön kuten lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta koskevan päätöksen täytäntöönpanosta annetussa laissa säädetään huoltoa koskevan päätöksen täytäntöönpanosta.

Säännöskohtaisten perustelujen mukaan säännöstä sovelletaan, kun lapsi on toisessa jäsenvaltiossa Haagin lapsikaappausopimuksen nojalla annetun palauttamispäätöksen jälkeen kaapattu edelleen Suomeen.

Säännöksen tekstiä olisi syytä selventää.

Täytäntöönpanolain 25 §

Pykälän 4 momenttiin on lisätty säännös sosiaalilautakunnan oikeudesta päättää väliaikaisena turvaamistoimena sijoitetun lapsen asioista sijoituksen tarkoituksen edellyttämässä laajuudessa lastensuojelulain (LsL) 45 §:ää noudattaen.

Säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan, että sovellettavaksi tulevat myös LsL:n 45.2 §:n säännös lapsen ja tämän vanhempien välisen yhteydenpidon rajoittamisesta 62 ja 63 §:n mukaan. Itse asiassa LsL:n 45.2 §:ssä on vain todettu, keillä on toimivalta LsL:n 63 §:n perusteella tehdä päätöksiä lapsen ja tämän vanhempien sekä muiden lapselle läheisten henkilöiden välisen yhteydenpidon rajoittamisesta.

Onko tarkoitus, että täytäntöönpanolain 25.4 §:n perusteella lapsen yhteydenpitoa voitaisiin rajoittaa vain hänen vanhempiinsa – ei muihin läheisiin henkilöihin. Tämä ei ilmene edes säännöskohtaisista perusteluista.

Yhteydenpidon rajoittamisen perusteet ja edellytykset on säädetty LsL:n 62 §:ssä ja päätöksenteko 63 §:ssä. Säännökset olisi syytä mainita täytäntöönpanolain 25.4 §:ssä.

Lisäksi olisi ehkä syytä viitata, että päätöksenteossa, kuten myös päätöksen perusteisiin ja edellytyksiin sekä muutoksenhakuun sovelletaan LsL:n säännöksiä soveltuvin osin. Kaikilta osin se ei ole mahdollista. LsL:n 63.2 § mukaan lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä valmistele muissa kuin kiireellisissä tilanteissa yhteydenpidon rajoittamisesta tehtävän päätöksen. Väliaikaisena turvaamistoimena sijoitetulla lapsella ei välttämättä ole asiakkuutta lastensuojeluun eikä näin ollen myöskään omaa vastuusosiaalityöntekijää, joka nimetään asiakkaana olevalle lapselle (LsL 13 b §).

Blomqvist Nina
Helsingin kaupunki - Sosiaali- ja terveystoimiala